

Verkennd natuurwaardenonderzoek

Locatie: Prins Mauritslaan / Kennedylaan
Gemeente Beek (LB)
Datum: 27 april 2012
Projectnummer: 211x05912
Opgesteld door: P. Maas – Ecoloog ruimtelijke ordening

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Structuurvisie en Verordening Ruimte is vastgelegd. Indien er houtopstanden in het buitengebied aanwezig zijn, kan daarnaast de Boswet van toepassing zijn.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval

dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaar rond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Planologische beschermde natuurwaarden

De Ecologische Hoofdstructuur en de provinciale groenstructuur zijn ruimtelijk in de Structuurvisie en Verordening vastgelegd. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Boswet

Wanneer voor het uitvoeren van de geplande ontwikkeling kap van bomen plaatsvindt buiten de bebouwde kom Boswet, wordt getoetst of een meldings- en herplantingsplicht aan de orde is. De bebouwde kom Boswet betreft een in het bestemmingsplan vastgestelde grens. Binnen deze grens is het kapvergunningstelsel van de betreffende gemeente van toepassing, buiten de genoemde grens geldt de Boswet.

Werkwijze verkennend natuurwaardenonderzoek

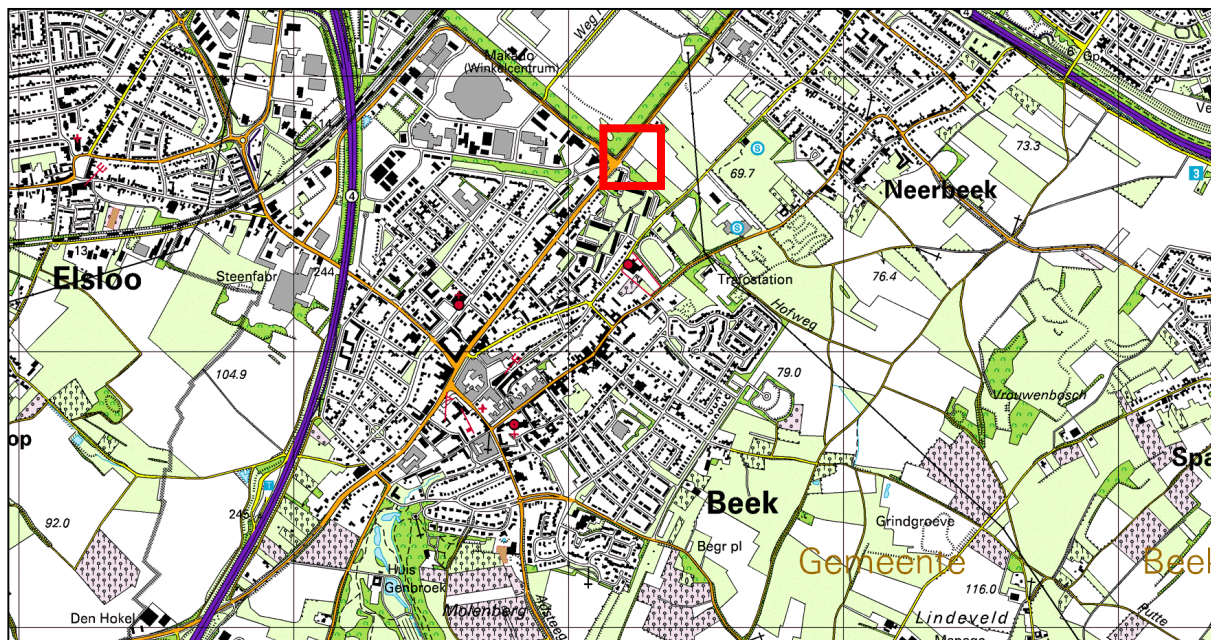
In het verkennend natuurwaardenonderzoek zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 26 april 2012 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals de provinciale natuurgegevens en algemene verspreidingsatlassen. Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Ligging en begrenzing van het plangebied

Op de hoek van de Prins Mauritslaan en Kennedylaan in Beek zijn plannen een brandweerkazerne te realiseren. De ruimtelijke ontwikkeling is hiermee voorzien aan de noordzijde van de woonkern van Beek, vlakbij het winkelcomplex Makado. De ligging en begrenzing van het plangebied zijn te zien in de onderstaande afbeelding.

Ligging en begrenzing van het plangebied aan de Prins Mauritslaan / Kennedylaan in de gemeente Beek.

Toetsing aan de Natuurbeschermingswet

Het projectgebied ligt ver buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. De dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebieden liggen op ongeveer 3 kilometer afstand van het projectgebied. Het gaat om de Natura 2000-gebieden 'Bunderen Elslöerbos' en 'Geleenbeekdal'. Mogelijk verstoringseffecten van de ruimtelijke ontwikkeling zoals versnippering, verandering van de waterhuishouding, verstoring door licht, geluid, trillingen en menselijke activiteit zijn over deze afstand redelijkerwijs uit te sluiten. Vanuit het project hoeft, gezien de afstand van het plangebied tot de dichtstbijzijnde wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden, geen rekening gehouden te worden met de wettelijke gebiedsbescherming.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

De provinciale gegevens maken geen melding van het voorkomen van beschermde vaatplanten in de directe omgeving van het plangebied. In het betreffende km-hok waarin het plangebied is gelegen komen geen onder de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten voor. Wel komen er soorten van de Limburgse lijst in het km-hok voor, het gaat om de soorten gekroesd fonteinkruid, hazenpootje, muskusaasjeskruid, ruwe bies en stomp vlotgras. Daarnaast wordt er melding gemaakt van het voorkomen van beekpunge, fluitekruid, gewone brunel, gewone rolklaver, gewoon biggekruid, grote windhalm, moerasrolklaver, muurpeper, peen en ringelwikke. De standplaatsen van de genoemde soorten zijn niet binnen het plangebied aanwezig.

In de vegetatiekartering van de provincie wordt langs dit tracé melding gemaakt van een loofhout-aanplant van type LA0². Deze vegetatie ligt aan de noordzijde van de Prins Mauritslaan, en valt derhalve niet binnen het plangebied. Ondanks dat er een aantal bijzondere soorten rondom het plangebied aanwezig zijn, worden er geen streng beschermde soorten onder de Flora- en faunawet (beschermingsregime 2 en/of 3) in het plangebied verwacht. Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig ten aanzien van streng beschermde plantensoorten.

In het plangebied kunnen enkele algemeen beschermde diersoorten van beschermingsniveau 1 op enige wijze in het plangebied voorkomen. Zo zijn er enkele molshopen aan de westzijde net buiten het plangebied waargenomen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van algemene verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur is het voorkomen van strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten, zoals steenmarter, das en eekhoorn³, binnen het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten. Het gebied heeft voor deze soorten geen waarde als vast leefgebied of als onderdeel daarvan, het is te open en biedt weinig schuilgelegenheid.

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen, met name in de aanwezige bomen aan de Kennedylaan, die naar verwachting voor de ruimtelijke ontwikkeling zullen moeten wijken. Het gaat om twee jonge volwas eikenbomen, er zijn geen geschikte holtes in de bomen waargenomen. Daarnaast zijn er in dit geval geen te slopen bebouwingen aanwezig, waardoor het redelijkerwijs uitgesloten is dat er vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van een foerageergebied voor vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger of franjestaart. De aanwezige bomen vormen geen potentieel geschikte vliegroute voor verschillende vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuizen en laatvliegers, er is geen lijnstructuur aanwezig.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen volgens de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (2009), of potentiële nestplaatsen voor deze soorten, zijn ten tijde van het veldbezoek niet waargenomen. Daarnaast is gekeken naar het voorkomen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen in de bosschage aan de westzijde van het plangebied, deze zijn direct rondom het terrein niet waargenomen. Soorten als houtduif, ekster en merel zijn rondom het plangebied ten tijde van het veldbezoek waargenomen. Er zijn enkele oude nesten van algemene vogelsoorten zoals merel in de bomen binnen het plangebied waargenomen. De provinciale gegevens maken melding van bijzondere soorten als groene specht, kneu, patrijs, geelgors, grasmus, grote bonte specht, zwarte kraai en zwarte roodstraat. Deze gegevens zijn in 2008 verzameld. Nesten van alle vogelsoorten zijn beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk daarom ook niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van deze vogelnesten.

Binnen het plangebied zijn geen permanente oppervlaktewateren aanwezig, de aanwezigheid van vissen kan hierdoor worden uitgesloten. Als leefgebied voor amfibieën en reptielen is het

² Aangeplant loofhout met een soortenatme ondergroei, zonderaandachtsoorten – 2,691 hectare (bron: *Provinciale Kartering NML II - 2008*).

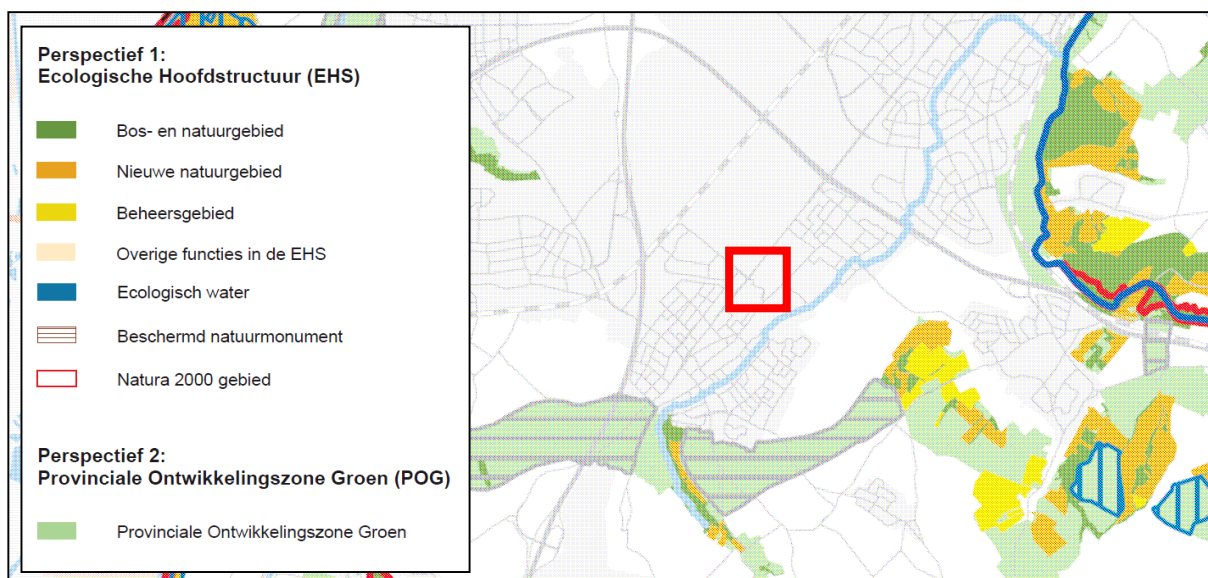
³ Het biotoop van de eekhoorn is van nature bosgebied, echter eekhoorns worden niet direct binnen of rondom het plangebied verwacht vanwege de verstoring door het aanwezige wegverkeer. Algemene verspreidingsgegevens maken daarnaast geen melding van de waarnemingen van eekhoorn in de direct nabijheid van het plangebied.

plangebied door het gebruik als volkstuin slechts marginaal geschikt. Aan de noordzijde van het plangebied ligt een niet-permanent waterhoudende sloot. Ten tijde van het veldbezoek stond er geen water in de sloot, derhalve is deze sloot niet geschikt als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Het is mogelijk dat er in de omgeving echter wel geschikte voortplantingsbiotopen aanwezig zijn, derhalve kunnen enkele algemeen beschermde amfibiesoorten, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, rondom het plangebied voorkomen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De werkzaamheden zullen de kwaliteit en kwantiteit van aanwezige wateren niet aantasten. Derhalve zijn negatieve effecten op incidenteel voorkomende watergebonden soorten redelijkerwijs uit te sluiten. Het plangebied maakt daarnaast geen onderdeel uit van het leefgebied van beschermde reptielsoorten.

Het voorkomen van streng beschermde ongewervelde soorten is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen. Derhalve zijn negatieve effecten op deze soortgroep redelijkerwijs niet te verwachten. Voor eventueel voorkomende beschermde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Toetsing planologisch beschermde natuurwaarden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Mogelijk versturende effecten van ruimtelijke ontwikkelingen zijn: versnippering, verandering van de waterhuishouding, verstoring door licht, geluid, trillingen en menselijke activiteit etc. Door het Rijk is het begrip EHS in de Nota Ruimte scherper gedefinieerd en is aangedrongen op het expliciet aangeven van de EHS gebieden in het POL. Het plangebied ligt geheel buiten de Ecologische Hoofdstructuur zoals deze is vastgesteld op de kaart Groene Waarden van de provincie Limburg (zie onderstaande afbeelding).

Uitsnede van de kaart Groene Waarden van provincie Limburg: het plangebied is rood omkaderd en ligt buiten gebieden aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur door de provincie Limburg.

Toetsing van de boswet

Voor de ruimtelijke ontwikkeling zal het nodig zijn om de bossage aan de westzijde van het terrein te kappen. De Boswet is van toepassing op alle bossen en houtopstanden groter dan 10 are of - in geval van rijbeplantingen - meer dan twintig bomen die gelegen zijn buiten de zogenaamde 'bebouwde kom Boswet'. De bosschage aan de westzijde van het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente, de oppervlakte van deze bosschage is echter kleiner dan 8 are. Hierdoor is de Boswet niet van toepassing; er hoeft geen kapmelding gedaan te worden en er geldt geen herplantplicht.

Conclusie en aanbevelingen

Natuurbeschermingswet: Er zijn geen beschermde Natura 2000-gebieden nabij het projectgebied gelegen, redelijkerwijs zijn er vanuit het plan daarom geen negatieve effecten te verwachten op de huidige staat van instandhouding van aangewezen habitattypen en -soorten. Het plan kan derhalve in overeenstemming met de Natuurbeschermingswet worden uitgevoerd, er zijn geen aanvullende onderzoeken of maatregelen noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van vogelnesten. Het is daarom aan te bevelen om benodigde werkzaamheden uit te voeren in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode september tot maart. Door de aanlegwerkzaamheden buiten het algemene broedseizoen te laten plaatsvinden worden verboden handelingen ten aanzien van vogels redelijkerwijs voorkomen. Vanuit het flora- en fauna-aspect is, met inachtneming van de beschreven voorwaarden, de voorgenomen ontwikkeling realiseerbaar.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt te allen tijde een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Planologische beschermde waarden

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur van de provincie. Vanuit provinciaal beleid hoeft geen rekening gehouden te worden met de planologische bescherming van aanwezige natuurwaarden.

Boswet

De bosschage aan de westzijde van het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente, de oppervlakte van deze bosschage is echter kleiner dan 8 are. Hierdoor is de Boswet niet van toepassing; er hoeft geen kapmelding gedaan te worden en er geldt geen herplantplicht. Indien een grotere houtopstand (groter dan 10 are) wordt gekapt treedt de Boswet in werking en geldt er een compensatieopgave. De compensatieopgave dient in dat geval nader uitgewerkt te worden in een natuurcompensatieplan.